

sembla probable, més que l'alternativa *WAR*-, sobretot si ens decantem per una procedència verbal, car són bastants les formes verbals germàniques amb *WER/WR*-inicial que expressen idees com 'torçar' (angl. *wrench*), 'rompre' (angl. *wreck*), 'perseguir' (gòt. *wrikan*), 'entreteixir' (angl. *wreath*) etc. Ara bé que en un mot com el present, d'un estri que serveix per torçar i estrènyer cordes, es parteixi d'un verb, ja és convincent. Les formes i sentits de la parella (*g*)*warochier/waroc* ho indiquen també.

Però si des del punt de vista del romanista la procedència germànica és clara i fins hi ha clarificades decidides sobre la forma i contingut semàntic de l'ètimon, continuo com en el *DCEC* opinant que des del punt de vista germanístic l'etimologia no ha quedat ben establerta, a desgrat de les afirmacions de Wartburg, l'últim vingut, que no ha fet cap pas en ferm, després del tomb decisiu que imprimiren a la qüestió el meu llibre i el segon de Gamillscheg. I que caldria que els germanistes hi intervinguessin per aclarir-ho.

Gamillscheg vol partir d'un substantiu neerlandès *wruk* 'tros de fusta tallat d'un tronç, formant grop' («knorriger, abgehauener Block von einem Baumstamm»), suposant a base d'ell un francic **WROK*; però com vaig detallar en el meu treball, les fonts normals i més completes del lèxic neerlandès (tampoc Franck-V. Wijk-V. Haaringen) no confirmen l'existència d'aqueix *wruk*. Wartburg, orientant-se per Barbier (*Proceedings of the Leeds Soc.* II, 273ss.), parteix del verb, i per les raons que ja he indicat i les que explica ell, m'inclino també a preferir-ho. Però els fonaments d'aqueix verb francic **WROKKAN* (o *WROKKON* com posa més tard) no queden clars. D'una banda el vocalisme del flamenc *wrooken* «auswinden» no lliga amb la vocal del neerl. *wrikken* 'girar', 'tirar d'ací d'allà' («hin- und herbringen drehen»), i el neerl. *wriggelen*, als quals escau afegir el suec i noruec *wrikka* 'desllorigar', 'dar-se una girada de peu', i els mots angl. *wriggle*, al. nàutic *wricken* etc., que he indicat més amunt.

Notem que els mots amb i suposarien una arrel indoeur. i proto-germànica *UREI-*, mentre que *wro*-germànic tira per una altra banda, sense la i (*ur-*). D'altra banda amb el vocalisme del flamenc *wrooken* anirien el b-al. mj. *wroken* 'barallar-se', i b-al. mj. i neerl. *wrok* 'odi', però aquí és el significat el que ja s'aparta massa. Tinc de tota manera la sensació que hi ha bastant d'encert en aquest postulat **WROKKAN*, i que potser tenim aquí el resultat d'un encreuament de dues arrels germàniques parònimies, amplificacions diverses de l'indoeur. *UR-* 'girar, tombar, torçar': potser amb Pok., *IEW*, 1159.10×1154, o alguna altra amplificació afí; o potser algun fenomen de descarrilament apofònic? (Ablauts-Entgleisung).

En tot cas és una troca que els germanistes hauran d'acabar de desembullar, sense atènyer-se massa a les decisions autoritàries de Wartburg.

DERIV.: *Garrotar* i *agarrotar* (supra). *Garrotada* [Belv.], «encara que hi hagi alguna bullanga, lo foraster, si s'aparta del punt ahont donguin les *garrotades*, la bullanga no li ha de fer cap mal», Argullol (*La*

Guerra, 103). *Garrotejar*. *Garroter* eiv. («grosero», PzCabr.). *Garrotera* 'corda gruixuda per lligar i subjectar la càrrega' [1607; Belv.]; avui més conegut del Ross.: *garroteres* 'cordes que usen els camioners per lligar la càrrega' (Sta. Coloma de Tuïr, 1960). *Garrotillo* cast. *Engarrotar*. *Desengarrotar*. *Agarrotador*. *Agarrotament*.

¹ El mot manca encara al *DTO*. (no inclòs fins a 1757). Lacav. el registra també en les accs. documentades més antigament: «dar garrot a algú, espècie de suplici; *dar-se garrot*; mortem sibi obtorto laqueo consciscere». I «*garrotar* a algú: lligar estretaments». — ² D'aqueix *traginer de garrot* degué sortir l'expressió *gallines de garrot* aplicades a les que es traginen en certes ocasions notables, abreujant-ho, per una espècie de metonímia, com a *garrots*: «-- sortian cap al poble del nuvi, era costum -- de portar-se'n ab carga separada les robes de la núvia, enganxant en l'expressada carga un parell de gallines, que s'anomenan *garrots*, per a fer caldo als nuvis», Joan Roca i Cusí, per a Tuixén (*Urgellet*) (*Aràbia, MiscFolkl.*, p. 140), i el mateix terme indica Argullol, per a Bages, sembla en l'*An. Assoc. Cat. d'Exc. Ci.* — ³ En alguns llocs, però, hi ha *r*-simple, particularment en frprov. Allí el sign. evolucionava vàriament, p. ex. *se mettre à la garôta* «se laisser rouler sur un chemin en pente» (Anney), *garotà* «marcher dans un chemin pierreux» (Ruffieux, *FEW* XVII, 625b10). D'una forma i significat semblants ha de ser manllevat un pall. ⁺*garoteta* 'boci de mal camí o corriol' («seguixque aquella *garoteta* de camí» anoto a Anàs de Cardós, 1934).

GARROTXA: a) 'país trencat', comú amb l'arag. *garrocha*, mots de data moderna i origen incert, probablement resultants d'un encreuament de *rotxa*, variant mossàrab i afrancesada de *ROCA*, per una part amb *GARRIGA*, i per altra part (almenys a Aragó) amb el gascò i alt-arag. *garroc*, -ot, que resulta també d'una variant vasconitzant d'*arroc* 'roca'; b) 'pal afuat per un cap (que claven a un animal per turmentar-lo)', mot valencià i castellà, que probablement és manlleu del fr. ant. dial. *garoche*, variant de *GARROT*. □ 1.ª doc.: a) 1803, b) 1839, Lab., però el verb *garrotxar* 'clavar garrotxes' c. 1460, i el cast.-arag. *garrocha* c. 1400.

«Vericuetto, *locus praeruptus*», Belv., «lloc aspre, trencat, escabrós», Lab. 1839. «Lo comte Tallaferro va com lo vent / -- / seguien-lo 'ls fallayres en requitzell, / són fills d'eixes *garrotxes*, / tots sapa-dencs, / germans de les alzines i dels avets», Verdaguier (*Canigó* v, v. 5), i ja l'havia usat el vigatà Genís i Aguilar en *Julita*; «terra aspra, montuosa, de mala petja» (*D'Ag.*, que d'altra banda dóna el mateix en la forma *carrotxa* atribuïda al Berguedà).⁴ És en efecte un mot usadíssim, quasi sempre en plural, a totes les terres muntanyoses, almenys les del Princ., i particularment del Llobregat cap al N. i NE.: ho he sentit potot dotzenes de vegades («quines *garrotxes* hi ha d'ací a St. Feliu! (Sasserra)», Oristà, 1935). Se'm feia